Handläggare
Peter Juterot

Mottagare
Regeringskansliet, Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över remiss från Regeringskansliet, Klimat- och näringslivsdepartementet av promemorian Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor

Regeringskansliet, Klimat- och näringslivsdepartementet har inkommit med promemorian Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor. Med anledning av detta vill Lunds kommun yttra sig i enlighet med följande.

Lunds kommun välkomnar generellt initiativ som i promemorians anda kan stödja en omställning till en mer energieffektiv offentlig sektor, kommunal och regional planering och ökad samverkan på området.

Inledningsvis vill Lunds kommun betona vikten av principen om energieffektivitet först. Principen är viktig för en trygg, säker och prisvärd energiförsörjning med liten miljö- och klimatpåverkan. De förslag som redovisas bedöms inte i tillräckligt hög utsträckning följa det europeiska energieffektiviseringsdirektivet från 2023 (EU 2023/1791) med avseende på att beakta principen om energieffektivitet först i författningsreglerade planer.

Av direktivet framgår att principen ska beaktas vid beslut om planer och policy som berör energisystem, transporter, byggnader med mera samt att det ska beaktas vid investeringsbeslut, då med en ekonomisk gräns på investeringens värde. Då författningsförslagen utformats så att den ekonomiska gränsen även gäller planer och policy ser Lunds kommun en risk i att formuleringarna i de svenska författningsförslagen kan medföra att en kommunal energiplan som

upprättats i enlighet med svensk lag överklagas och underkänns för att den inte följer direktivet. Innebörden av förslaget så som det är formulerat är att kommunen förväntas bedöma det ekonomiska värdet av energiplan, översiktsplan, avfallsplan och andra liknande planer. Detta menar Lunds kommun är orimligt. Med utgångspunkt i ovan bör därför författningsförslaget ändras så att det tydligt framgår att den ekonomiska gränsen avser investeringar och inte planer, förslagsvis enligt följande:

Lag om energiplanering i kommuner och regioner

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om att kommuner ska ha en energiplanering och att kommuner och regioner ska redovisa åtgärder för en effektiv energianvändning och ~~i vissa fall~~ beakta principen om energieffektivitet först.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur stora investeringar ~~och författningsreglerade planer~~ ska vara för att omfattas av kravet i 9 § första stycket, …

Förordning om energiplanering i kommuner, regioner och statliga förvaltningsmyndigheter

11 § Med större investeringar ~~och författningsreglerade planer~~ avses i lagen (2026:000) om energiplanering i kommuner och regioner och denna förordning sådana investeringar ~~och planer~~ som uppgår till

1. 100 000 000 euro, eller
2. 175 000 000 euro om det är ett transportinfrastrukturprojekt.

Lunds kommun menar också att dessa ändringar vore rimliga eftersom ökad energieffektivitet nästan alltid är det bästa alternativet för att nå mål för minskad energifattigdom och prisvärd energi, ökad säkerhet genom minskat beroende av import av el och bränslen, samt för miljö och klimat. Eftersom principen om energieffektivitet först, enligt direktivet, inte ska tillämpas om det hindrar att andra samhällsmål nås menar Lunds kommun att det också är att anse som en lämplig ledstjärna för all kommunal och regional energiplanering.

För att möjliggöra planering och uppföljning av åtgärder kopplat till energifattigdom vill Lunds kommun lyfta behovet av en svensk definition av begreppet. En sådan läggs lämpligen till under 2§. Lunds kommun vill i sammanhanget också framhålla betydelsen av att nätägare och kommuner samverkar och tar fram rutiner för denna samverkan eftersom träffsäkra nätutvecklingsplaner som möter aktuella behov förutsätter dialog och aktuell kunskap kring utbyggnadsplanering och utbyggnadstakt. I detta avseende vill kommunkontoret betona att fysisk planering kommer att vara ett avgörande instrument för att uppnå energieffektivitet.

Avseende 12 § i förslag till förordning om den offentliga sektorns inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader är det Lunds kommuns mening att det behöver bli tydligt vilka krav som gäller för att underlätta tillämpning i kommande förfaranden för upphandling. Förslagsvis ges Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att exempelvis tillhandahålla lättillgänglig information om vad som gäller och inarbeta detta i sina baskrav samt en aktuell lista över vilka produkter och tjänster som omfattas.

Avseende upphandling och köp av tjänster med hög energieffektivitetsprestanda (13 §) menar Lunds kommun att detta kommer kräva analys vid varje tjänsteupphandling. Gränsdragningar behöver bli tydligare och för att undvika onödig resursåtgång är det viktigt med den typ av information som nämns i stycket ovan.

Vid köp av byggnader eller byggentreprenader och hyra av byggnader eller lokaler ser Lunds kommun inte att de föreslagna kraven bör utgöra något problem vid nybyggnation, då kommunen redan ställer höga krav. Gällande inhyrningar behöver nuvarande formulering av förslaget till 14§ förtydligas så att det framgår vilken nivå som gäller när det kommer till energihushållning. Om förslaget betyder att ett energikrav i nivå med kraven för nyproduktion ska ställas vid inhyrningar vill Lunds kommun framhålla att detta dels kan göra det svårt att hitta lämpliga lokaler och att andra viktiga aspekter kopplat till hållbarhet prioriteras ner. Exempelvis skulle höga krav på energieffektivitet kunna leda till en marknad där nyproduktion prioriteras framför bevarande av äldre byggnader, med en negativ

klimatpåverkan som följd. Dessutom skulle kostnaderna för lokalhyra öka kraftigt.

Anders Almgren

Kommunstyrelsens ordförande